

Yürütmesi Durdurulan Belge Zorunluluğunu Yeniden Yönetmeliğe Eklediler...

HAK GASPINDA ISRAR

Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) açtığı davada mühendislerin mesleki haklarını yok sayarak eğitim ve sınav koşulu getiren Elektrik Üretim Tesisleri Kabul Yönetmeliği'nin ilgili düzenlemelerinin yürütmesi durduruldu. Danıştay kararından bir gün sonra Resmi Gazete'de yayımlanan değişiklikle ise sınav ve belge zorunluluğu yeniden getirildi. Değişikliğe ilişkin 13 Haziran 2017 tarihinde açılan davada ise yönetmeliğe dayanak oluşturma için sonradan yapılan yasal değişikliğinde de Anayasa'ya aykırı olduğu vurgulandı.

Danıştay 10. Dairesi'nin yürütme-yi durdurma kararıyla, mühendislere bakanlık tarafından yetkilendirilen kuruluşlardan Elektrik Tesisleri İşletme Personeli Belgesi alma zorunluluğu getiren yönetmeliğin, mühendislerle mesleklerini yapabilmeleri için eğitim ve sınav koşulu getiren düzenlemelerinin geçerliliği kalmadı. Bakanlığın görev ve yetkilerini düzenleyen Teşkilat Kanunu ile TMMOB Kanunu'ndaki düzenlemelere atıfta bulunan Danıştay, bakanlığın mühendis unvanı ile mezun olanlara yönelik eğitim ve belge zorunluluğu getirme yetkisinin bulunmadığını saptadı.

Üye Vasfı Taşınması Yeterli

Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın "mühendislerin mesleklerini icra edebilmeleri için meslek içi eğitim alma ve bu eğitim sonunda yapılacak sınavda başarılı olma gibi yükümlülükler getirilmesi konusunda bir yetki verilmemiştir" denilen kararda, EMO'nun itirazı şöyle yerinde görüldü:

"...Türkiye sınırları dahilinde mühendislik mesleğinin icra edilebilmesi için, mühendislik eğitimi veren bir yükseköğretim kurumundan mezun olmak ve ilgili meslek odasına üye olarak üyelik vasfını korumanın yeterli olduğu sonucuna ulaşılmakta olup, ayrıca başka bir koşula yasal düzenlemelerde yer verilmemiştir."

Yasal Değişiklik Yönetmelik Sonrası

Elektrik üretim tesislerinin saha testleri, onaylı projeye uygunluk denetimi, ön kabul ve nihai rapor gibi konularda kontrol firması olarak atlandırılan şirketlerin yetkilendirilmesini ve Proje Onay Birimi tanımı içinde yetki devri yapılacak kuruluşların belirlenmesine ilişkin EMO'nun itirazı ise hukuka aykırı bir şekilde reddedildi. Danıştay; ret gerekçesini yönetmeliğin çıkarıldığı tarihte olmayan bir yasa dayandırdı. Danıştay kararındaki hukuka aykırılık Danıştay 10. Daire Üyesi Emin Celalettin Özkan'ın karşı

oy yazısında da yer aldı. Karşı oyda, yönetmeliğin Resmi Gazete'de yayımlandığı tarih itibarıyla Bakanlığın düzenlemeye konu alanlarla ilgili yönetmelik çıkarmaya yetkisinin bulunmadığına işaret ederek, "3154 sayılı Kanunun 2. Maddesine sonradan eklenen (j) bendi ile Yönetmeliğin yukarıda ifade edilen maddelerinin yasal dayanağa kavuşturulduğu anlaşılmaktadır" görüşünü dile getirdi. Özkan, yönetmelik hükümlerinin mahkeme tarafından yayımlandığı tarihteki mevzuat hükümlerine göre denetlenmesi gerektiğine işaret etti.

Belge Israrına Yeni Dava

Ancak Danıştay'ın karar tarihinden bir gün sonra Resmi Gazete'de yayımlanan "Elektrik Üretim Tesisleri Kabul Yönetmeliği'nde Değişiklik Yapılmasına Dair Yönetmelik" ile eğitim, sınav ve belge zorunluluğu yeniden getirildi. Bu yönetmeliğe için ise 13 Haziran 2017 tarihinde EMO tarafından Danıştay'da dava açıldı.

Dava dilekçesinde konuya ilişkin mahkeme kararına rağmen yönetmelikle yeniden Elektrik Tesisleri İşletme Personeli Belgesi zorunluluğunun getirilmesinin Danıştay'ın kararında saptandığı gibi hukuka aykırı olduğuna dikkat çekildi. Aynı içerikte yapılan bu yeni düzenlemenin de hukuki daya-

nağı bulunmadığı anlatılan dilekçede, mühendis unvanıyla mezun olanların mühendislik yetkilerini kazandığının altını çizdi. TMMOB ve odalarının meslek içi gelişim kapsamında eğitim verdiği vurgulan dilekçede, yönetmeliğe dayanak olarak oluşturma için Enerji Bakanlığı Teşkilat Kanunu'nda 4 Haziran 2016 tarihinde yapılan değişikliğinde Anayasa'ya aykırı olduğu anlatıldı.

Dayanak da Anayasaya Aykırı

Yönetmelik hükümlerine 1.5 yıl sonra yasal dayanak oluşturmak için yapılan kanun değişikliğinin Anayasa Mahkemesi'ne götürülmesinin istendiği dava dilekçesinde, aykırılık gerekçeleri şöyle ortaya kondu:

"BİRER kamu hizmeti olan elektrik enerjisinin üretim, iletim, dağıtım ve tüketim süreçlerinde ihtisas sahibi kamu kurum ve kuruluşlarının görevlendirilmesinin ve yetkilendirilmesinin ötesine geçilmektedir. Lisanslı dağıtım şirketlerinin, kendi iş kollarındaki diğer lisans sahibi dağıtım şirketlerinin gerekli yükümlülükleri ile ilgili olarak inceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri konusunda kamu adına görevlendirilmeleri hukuk devleti çatısı altında kabulü mümkün olmayan bir durumdur. Anayasaya göre kamu hizmetlerinin

devletin asli ve sürekli görevleri olarak kamu görevlilerince yerine getirilmesi gerekmektedir.

-Anayasa'ya göre yasa ile yürütmeye genel ve sınırları belirsiz bir düzenleme yetkisi verilemez. Yapılan yetkilendirme, Anayasa'nın öngördüğü yasa ile düzenleme anlamını taşımamaktadır. Şirketlerce yapılacak denetimin usul ve esaslarına ilişkin temel ilkeler belirlenmeksizin ve çerçeve çizilmeksizin, yürütme organına düzenleme yetkisi verilmesi yasama yetkisinin dervedilemezliği ilkesine aykırıdır.

-Şirketlerin yapacağı işlemlerin Bakanlık yönünden bağlayıcılık taşıyıp taşımadığı, ihtisas sahibi kamu kurumlarının yetkilerinin ayrıca devam edip etmediği, şirketler yükümlülüklerini yerine getirmediklerinde uygulanacak yaptırım ve sonuçları, işlemlerin tekrarlanabilirliği gibi konularda yasada açıklık bulunmamaktadır. Anayasa'daki hukuk devletinin temel ilkelerinden biri olan "belirlilik ilkesine" de uygun değildir.

-İnceleme, tespit, raporlama, proje onay ve kabul işlemleri için yapılacak kamu harcamalarının nasıl karşılanacağı açıklanmamıştır. İhtisas sahibi kamu kurumlarının yapacağı işlemler ile özel hukuk tüzel kişilerine yaptı-

rılacak aynı işlemlerin giderleri için farklı işlem ve yükümlülükler getirilmesini doğuracak bu düzenleme eşitlik ilkesine de aykırı durum ortaya çıkaracaktır."

Elektrik üretim tesislerinin kabul işlemlerinin kontrol firmaları tarafından yapılacağı ve düzenlenecek raporların dahi Bakanlığa sunulmayacağına dikkat çekilen dilekçede, firmaların bir ön kabul raporu ile tesisin işletmeye alınabileceği ifade edildi. Ön kabul ya da geçici kabulü yapılmamış tesislerin tespiti durumunda bile mühürleme yetkisini bakanlığın kullanmayacağı, bu şirketlerin mühürleme işlemi yapacağı anlatılan dilekçede, bu firmalara uygulanacak yaptırımların da hukuka aykırı olarak yönetmelikle belirlendiği kaydedildi. Düzenlemenin yasama yetkisi devri anlamına geldiğine vurgu yapılan dilekçede, şöyle denildi:

"Davalı Bakanlığın görev alanına giren asli ve sürekli kamu hizmeti niteliğindeki elektrik tesislerinin proje onay, kabul ve tutanak onaylarının yapılması görevini, hizmet gereklerine uygunluk ölçüsünde ve Anayasa'nın 128. Maddesinde yer alan kural çerçevesinde başkaca kamu kurum ve kuruluşlarına yetki devretmek suretiyle gerçekleştirmesi olanağı bulunmamaktadır."

BAKANLIĞIN EĞİTİM YETKİSİ YOK

Elektrik Mühendisleri Odası'nın (EMO) tarafından Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Proje Uzmanlığı, Sertifikasyon ve Eğitim Merkezi kurmasına yönelik işlemlerine karşı açılan davada, Danıştay 10'uncu Dairesi yürütmeyi durdurma kararı verdi.

Kararda, PUSEM için Bakanlık oluruyla oluşturulan Eğitim Merkezi Kurucular Kurulu'nun Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın Teşkilat ve Görevleri Hakkında Kanun'da yer almadığı belirtilerek, "sürekli" niteliğindeki kurulların ancak kanunla kurulabileceğine hükmedildi. Elektrik Üretim Tesisleri Kabul Yönetmeliği'nin PUSEM tarafından verilen belge zorunluluğu getiren hükümlerinin de yürütmesinin durdurulduğuna dikkat çekilen kararda, uygulanması halinde telafisi güç veya imkansız zararlara yol açılacağı gerekçesiyle, bakanlığın konuya ilişkin tüm işlemlerinin yürütmesi durduruldu. Böylece Danıştay, Enerji ve Tabii Kaynaklar Bakanlığı'nın mühendislere yönelik eğitim vermeye ve belgelendirme yetkisi ve sorumluluğu olmadığını tescilledi.